

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 44/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 januari 2015 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (RP 349/2014 rd) till finansutskottet för beredning.

Lagmotion

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motion:

— LM 51/2014 rd — Mauri Pekkarinen /cent m.fl.: Lag om ändring av 5 § i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (remitterad 23.10.2014)

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- lagstiftningsråd Leo Parkkonen, finansministeriet
- överinspektör Bettina Lemström, arbets- och näringsministeriet
- energiingenjör Antti Saastamoinen, Tullen
- branschchef Hannes Tuohiniitty, Bioenergia ry
- verksamhetsledare, DI Peter Reiter, Pienvesivoimayhdistys ry
- expert Antti Kohopää, Finsk Energiindustri rf.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- jord- och skogsbruksministeriet
- miljöministeriet
- Finlands Närenergiförbund rf
- Finska vindkraftföreningen rf.

Finlands näringsliv rf och Finlands naturskyddsförbund rf har beretts tillfälle att lämna yttrande.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONEN

Regeringen föreslår att lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen ändras. Ändringarna gäller elproduktion i liten skala.

Definitionen av de kraftverk som inte alls omfattas av beskattningen av elström ändras till att gälla kraftverk med en nominell effekt på högst 100 kilovoltampere, i stället för anläggningar

med en effekt på 50 kilovoltampere som för närvarande.

Samtidigt upphävs den nuvarande bestämmelsen om att den skattemässiga behandlingen av kraftverk vars nominella effekt är större än 50 kilovoltampere men högst 2 000 kilovoltampere är beroende av om elströmmen överförs till ett

elnät eller inte under en kalendermånad. I stället föreslås det bli föreskrivet att inte heller ett kraftverk med en nominell effekt på mer än 100 kilovoltampere ska omfattas av beskattningen, om den elmängd som det producerar under ett kalenderår inte överstiger 800 000 kilowattimmar. Effekten i det kraftverk där elströmmen produceras har inte längre någon betydelse. För att den årliga produktionsgränsen på 800 000 kilowattimmar ska kunna övervakas föreslås det ett förenklat beskattningsförfarande för de kraftverk som omfattas av denna bestämmelse. Dessa kraftverk ska registrera sig som skattskyldiga och årligen lämna Tullen en skattedeclaration över den elström som de producerat.

Regleringen av småskalig elproduktion gäller på samma sätt som för närvarande såväl de kraftverk som använder fossil energi som de som använder förnybar energi.

Dessutom görs det i lagen preciseringar av teknisk natur till följd av de ändrade definitionerna när det gäller småskalig produktion.

Propositionens inverkan på statsbudgeten för 2015 beaktas i tilläggsbudgetförfarandet.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

Lagmotion

I lagmotionen föreslås att elproduktion för eget bruk alltid ska tillåtas skattefritt när produktionen sker i en produktionsenhet med en generatoreffekt på under 250 kVA. Skattefriheten ska inte förloras ens när en del av skatteperiodens produktion säljs till elnätet, om årsproduktionen för en sådan produktion understiger 200 MWh. Om generatoreffekten är 250—2 000 kVA eller årsproduktionen 200—2 000 MWh räknas av producentens egen produktion som skattepliktigt endast den egna förbrukning som överstiger 200 MWh.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar. Utskottet påpekar dock att i 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagförslaget parallelltext har det av misstag blivit kvar en onödig mening om tillämpningen. Ikraftträdandebestämmelsen ska ha den lydelse som den har i det egentliga lagförslaget.

Reform av beskattningen av småskalig elproduktion

Propositionen förtydligar beskattningen av elproduktion i liten skala genom att förnya den gällande regleringen, som visat sig vara delvis föråldrad och oändamålsenlig. Propositionen ökar samtidigt betydligt tillväxtpotentialerna för den småskaliga produktionen.

Det väsentliga är att förslaget konsekvent beaktar en lång rad olika villkor för energibesättning, skattediskriminering, statliga stöd och nuvarande energistöd som utgör ramar för godkännande av skattefrihet för småskalig produktion.

Förslagen avspeglar också bra hur den småskaliga elproduktionen har ändrat karaktär och ökat sedan de gällande begränsningarna fastställdes delvis för 20 år sedan. Propositionen är därför angelägen och behövlig, anser utskottet.

Förslagen är lyckade också med tanke på deras förutsedda positiva effekter.

Den viktigaste ändringen gäller den nedre beskattningsgränsen, som enligt förslaget ska höjas från nuvarande 50 kilovoltampere till 100 kilovoltampere (*mikrokraftverk*). Det är i praktiken fråga om den maximigräns till vilken skattefriheten för el kan höjas i ljuset av energiskattdirektivets krav. Samtidigt kan man undvika en för stor kumulering av stöd som beviljas andra vägar. Ändringen inriktas emellertid just på den småskaliga produktion som bedöms ha en betydande tillväxtpotential. Den förbättrar särskilt vind- och solenergens ställning, vilket också har varit avsikten.

Ett mikrokraftverk ska alltså inte betraktas som skyldigt att betala punktskatt och den el-

ström som kraftverket använder för eget bruk inte som skattepliktig. Det har alltså ingen betydelse om el överläts till ett elnät eller inte. Om el överläts till ett elnät, ska nätinnehavaren betala skatt för elen enligt bestämmelserna om skyldighet att betala punktskatt i lagen. Ett mikrokraftverk behöver inte heller registrera sig som punktskattskyldigt, vilket innebär att dess administrativa ställning är lätt och smidig.

En annan viktig ändring gäller anläggningar vars effekt är större än 100 kilovoltampere och som producerar högst 800 000 kilowattimmar per kalenderår (*småkraftverk*). Avvikande från dagens läge är el som produceras och förbrukas av en sådan småskalig producent skattefri också i det fallet att el överförs till ett elnät. Detta skulle undanröja ett tydligt problem i det nuvarande systemet. Effekten i det kraftverk där elströmmen produceras har inte heller någon betydelse.

Småkraftverk ska dock omfattas av tillsynen över punktbeskattningen, men i fråga om dem tillämpas ett förenklat beskattningsförfarande. Lösningen är också till denna del administrativt sett okomplicerad.

Väsentligt i förslaget är utöver ändringen av de ovan nämnda gränserna för nominell effekt också modellens neutralitet i fråga om det bränsle och den teknik som används. Det är motiverat med tanke på likabehandlingen och för att modellen ska vara så sporrande som möjligt. På detta sätt får man också en representativ basis för produktutveckling och inhemska referenser.

Förslaget har fått ett mycket positivt mottagande också bland sakkunniga som utskottet har hört. Det har uppskattas att största delen av de småskaliga producenterna drar nytta av de ändringar som nu föreslås. Den småskaliga produktionens attraktivitet som investeringsobjekt ökas dessutom av att den övre gränsen för skattefrihet är ganska hög. Skatteförmånen uppgår till 15—20 procent av det totala elpriset. Samtidigt är propositionens statsfinansiella betydelse ganska liten, med den nuvarande elproduktionsstrukturen uppskattningsvis 2 miljoner euro per år.

Överskridning av gränsen för den maximala produktionen

Den nya gränsen för skattskyldighet är alltså 100 kilovoltampere. Om den årliga produktionen för ett kraftverk med en effekt som är större överstiger 800 000 kilowattimmar, blir den el som anläggningen producerar helt och hållet skattepliktig. Det här har ansetts vara problematiskt särskilt för vattenkraftverk vars produktion varierar betydligt beroende på vattensituationen. Den årliga variationen, som inte går att prognostisera, kan vara +/- 30 procent. Det har föreslagits att skatten fastställs endast för den del som överstiger produktionsgränsen, varvid t.ex. avtappningarna undviks.

Utskottet anser att förslaget inte kan ändras på det sätt som har föreslagits i utfrågningen av sakkunniga. Anledningen är redan i sig att motsvarande skatteförmån ska beviljas också andra kraftverk på grund av likabehandling i skattehänseende. Det i sin tur är inte möjligt på grund av energiskattedirektivet och inte heller motiverat av statsfinansiella skäl.

De föreslagna ändringarna är allt som allt grundligt genomtänkta och logiska både sinsemellan och i förhållande till annan lagstiftning. Dessutom är absoluta gränser alltid obestridliga problematiska i närheten av gränsen. På samma sätt är det klart den mängd el som produceras varierar beroende på kraftverkets typ och storlek. Förslaget garanterar dock ett betydande spelrum och utvecklingsmöjligheter jämfört med nuläget och är redan i sig ett betydande framsteg.

Lagmotionen

Utskottet föreslår att lagmotionen förkastas.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar och

förkastar lagmotion LM 51/2014 rd.

FiUB 44/2014 rd — RP 349/2014 rd

Helsingfors den 27 februari 2015

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
vordf. Pentti Kettunen /saf
medl. Pertti Hemmilä /saml
Jouko Jääskeläinen /kd
Timo Kalli /cent
Anneli Kiljunen /sd (delvis)
Esko Kiviranta /cent
Mika Lintilä /cent
Mats Nylund /sv
Heli Paasio /sd

Kari Rajamäki /sd
Sari Sarkomaa /saml
Osmo Soininvaara /gröna
Kauko Tuupainen /saf
Kari Uotila /vänst
Ville Vähämäki /saf
ers. Esko Kurvinen /saml
Eero Reijonen /cent
Harry Wallin /sd.

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.